



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 27 (290)

Fredagen den 7 juli 1893.

6:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam » 5:—	Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökanden» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons: 70 öre pr nonp.-rad.
--	---	--	--	--

Vilhelmina Lundell.

Efter nära fyratio års lärarinneverksamhet, hvaraf ungefär halfva tiden ägnats åt den mödosammaste af all undervisning, nämligen fostran af sinnesslöa barn, afgår nu med halfårets början fröken Mina Lundell från sin plats som föreståndarinna för Örebro läns uppfostringsanstalt för sinnesslöa. Född på Öby i Fellingsbro den 28 mars 1835, var hon dotter till en inspektor och den näst yngsta af tio syskon. Redan vid unga år visade hon afgjord fallenhet för lärarinnekallet och anlätades, sedan hon flyttat till en syster i Smedjebacken, Dalarne, af närboende för undervisning af deras barn. Efter aflagd examen vid folkskolelärarinneseminarier i Stockholm grundade hon vid tjugu års ålder en privat skola i Smedjebacken, men flyttade snart till Köping, där hon sedan i omkring tio år fortsatte med en landsortslärarynnas anspråkslösa verksamhet.

Fröken Lundells varma och för de elända deltagande sinne hade länge stått till de stackars sinnesslöa, om hvilka man icke bekymrade sig. Det var därför med glädje och tacksamhet hon år 1871



mottog den ingalunda behagliga posten såsom föreståndarinna vid skolan för sinnesslöa barn i Stockholm. Genom sitt i lifvets skola härdade tålmod, sin barnliga fromhet och mångåriga lärarinne-erfarenhet lämpade hon sig väl för den svårskötta befattningen, som hon behöll i sju år, tills hennes moders tilltagande sjuklighet tvang henne att träda tillbaka för att i en stilla landsbygd, Odensvi i Västmanland, såsom en öm dotter ägna modern sin omvårdnad under de följande tre åren, tills döden lyckt hennes ögon. På uppmaning af fru Bruce, föreståndarinna för döfstum- och idiot-skolan vid Strömsholm, återgick fröken Lundell nu till undervisningen af sinnesslöa, för hvilket ändamål hon år 1881 slog sig ned i Örebro.

Hennes verksamhet där vann efter någon tid allmänt erkännande och det dröjde icke länge, förrän Örebro läns landsting tog den växande anstalten under sitt beskydd samt försåg den med nödiga penninganslag och ett eget hem. Vid sidan af denna länets anstalt har genom fröken Lundells energi och allmänhetens

All skönhet utan vänligt behag
Är såsom solen en vinterdag:

Ju mer den strålar, vi frysa mer;
Den lyser, men dock ingen värme ger.

Louise Mayer.

samt Örebro sparbanks offervillighet nu grundats ett arbetshem för sinnesslöa, hvilket skall fullständiga skolans kärleksverk genom att omhändertaga de minst begåfvade och dem bland skolans före detta lärjungar, hvilka visa sig icke vara utrustade för livvets strider. Ett lif i kärleksfullt, uppoffrande arbete kräver sin belöning i en sorgfri ålderdom, men som bekant är lärarinnekallet ingen guldgrufva. Fröken Lundell har dock sparat sig ett litet fridfullt hem i omedelbar närhet af den skola, hvilken hon nu lämnar, och ärnar med en syster där framlefa sina återstående dagar. Tacksamma föräldrar och lärjungar önska henne härtill all lycka och välsignelse.

K. M.



Det drager en väg långt borta i världen.

Jag vill ut ur kvalmet, som hotar mig
kväfvä,
jag vill fara på vingar i månklar natt.
Hör, vinden kallar, den midvintersträfvä,
med röster, som slockna melodiskt och matt.
Jag känner dig, sång ur den stora natur!
Du nalkas förtroget och gladt till mitt öra,
som ville en kärlig hälsning du föra
från luft och frihet, från gran och fur.

Det drager en väg långt borta i världen
igenom en villande ödemark.

Mellan bolmande milor och vindfällan bär
den,
mellan mäktiga stammar med frusen bark.
Där susar den digre tjäderns flykt,
där rusar det doft ur de tunga grenar.
I skinande skare kring knottriga enar
ha räff och lo sina fotspår tryckt.

Dit far min själ i den månklara natten,
där vandrar jag fram i den sträfvä vind.
Och snart hör jag dån af älfvans vatten,
jag står vid den ensliga gårdens grind.
Till glimmande rutor jag närmar mig:
vid brasan sitter en åldrig kvinna
och ser på glöder, som blånande brinna—
min moder, hur drar mig ej längtan till
dig!

Axel Karlfeldt.



Kvinnan som matematiker.

Att matematiken är kvinnans vetenskap par préférence, är något, som man i allmänhet icke tror, men det är dock så, att hon inom denna vetenskapsgren alldeles särskildt utmärkt sig. Det torde helt säkert intressera våra läsarinor att erhålla en kort öfversikt af de förnämsta kvinnliga representanterna för denna art af mänskligt vetande.

Hypatia var en kvinna, som lefde i det fjärde och femte århundradet efter Kristi födelse. Hon var dotter till den lärde Theon och studerade filosofi, astronomi och matematik i Alexandria. Hon lämnade därefter offentlig undervisning och vann därvid ett lysande rykte. Emellertid var hon hedning och ville icke öfvergå till kristendomen. På föranstaltande af patriarken i Alexandria, Cyrillus, släpades hon af en utaf denne uppeggad folkhop till en kyrka, afkläddes och stenades; därefter massakrerades hennes kropp. Så slutade en af forntidens ädlaste och mest upplysta kvinnor, men hennes namn har fortlefvat genom århundraden. Såsom bekant har den engelske författaren Kingsley behandlat hennes lefnadssaga i en äfven på svenska utgifven roman »*Hypatia*».

Markisinnan *du Chatelet*, Voltaires celebra väninna, var på en gång astronom och fysiker. Hon stod på höjdpunkten af sin tids bildning, öfversatte Newtons »Principer» och skref själf ett arbete öfver fysikens elementer. Hon var född den 17 dec. 1706 och dog den 10 sept. 1749.

Samtidigt med henne studerade m:lle Delaunay, sedermera baronessan *de Staal*, geometri med stor framgång.

Marie Agnesi (1718—1799) var född i Milano. Påfven gaf henne tillstånd att undervisa i matematik vid universitetet i Bologna.

Nicole-Reine Lepante (1728—1801) var mycket hemma i astronomi och gjorde bland annat beräkningar öfver tiden för den Halleyska komets återkomst.

Karolina Herschel (1750—1848) upptäckte sju kometer och utgaf en förteckning öfver nebulosorna.

Jeanne Lefrançaise de Lalande föddes omkring 1768 och var likaledes en framstående astronom.

Sofie Germain (1776—1831) erhöi franska vetenskapsakademiens stora pris i matematik.

Under de senaste årtiondena har ett stort antal kvinnor med mycken framgång studerat matematik. I främsta rummet må nämnas den för oss alla väl bekanta *Sofie Kowalewski*, men vid sidan af henne kunna äfven många andra framhållas.

Sälunda har *Mary Sommerville* (död 1872) utgifvit ett märkligt arbete »Mechanism of the heavens». 1868 lämnades i Sorbonne det första »licencie'diplomet» åt en kvinna, *Emma Chenu*, som i Frankrike så-

lunda öppnade portarne till det kvinnliga universitetsstudiet. En af de första kvinnor, som erhöi »licencie'ès-sciencesdiplom» i matematik var fröken *Bortmecker*, som därefter blef lärarinna i ett lyceum.

Frankrike har gått i spetsen för kvinnornas studier i matematik, och många äro de främmande kvinnor, som där hämtat sina kunskaper. Bland dessa kvinnor, må nämnas fru *Bichlichev*, som efter slutade studier i Sorbonne erbjöds en läroreplats i Frankrike; hon föredrog emellertid att återvända till Ryssland, där hon anordnade matematiska lärokurser.

I England har miss *Maud Meyer* gjort sig känd. I Amerika är mrs *Franklin* medarbeterska i »American Journal of mathematics». Det torde ock förtjäna nämnas, att observatoriet i Paris vid Venuspassagen för några år sedan lät kvinnor utföra en mängd astronomiska beräkningar. — — —

Såsom afslutning på denna lilla öfversikt, vilja vi anföra hvad en fransk författarinna yttrat om kvinnornas metod i studierna. Hon skriver: »I våra dagar, då vi börja att göra själfständiga arbeten, tager man till förevändning för sin opposition de metoder, som vi använda, och som icke alltid äro desamma som männens. Man anklagar oss för att filosofera, hvilket i vissa mäns mun vill säga detsamma som att vi göra utvinkningar. Men kvinnorna, som betrakta naturen med kvinnans hjärna, kunna icke beskrifva densamma på samma sätt som männen, hvilka betrakta den med en mans hjärna. Det är icke möjligt för dem att använda männens metoder för att framlägga kvinnliga uppfattningar.»



Ungkarl.

Skiss för Idun af A. W—ff.

(Forts.)

»Får jag komma in?» ropade en klingande röst, och Nils' strålande ansikte visade sig i dörröppningen. »Nils!» ropade Bob och reste sig i glad öfverraskning, »är det verkligen du, min käre vän!» och i nästa ögonblick skakade de hjärtligt hand med hvarandra.

»Det var genom din värd vi fingo höra, att du var så här eländig,» sade Nils, »ty när du ej lät höra af dig, blef jag orolig och skref till honom. När så hans bref kom, beslöto vi att resa hem med ens, och i morgon skall du flytta ut till oss på landet; Ada är en utmärkt sjuksköterska och skall göra dig frisk i en handvändning. Får hon komma in?» och utan att vänta på svar, skyndade Nils ut ur rummet, och innan Bob hann hämta sig från sin öfverraskning, hade Nils redan presenterat sin hustru.

»Stig inte upp, herr Falk,» sade en mild, blyg röst, och en liten sval hand lades i hans feberheta. »Vi hafva varit så ledsna öfver er sjukdom, Nils och jag, och hade vi bara vetat det, skulle vi ha kommit hem förr.»

»Ja visst,» sade Nils, »men nu, då vi äro hemma, skola vi sköta väl om dig, min gubbe. Saltsjöluften skall göra dig godt, och vi ha alla haft mässlingen, så du behöfver ej tänka på det. I morgon kl. 5 kommer jag och hämtar dig; då är det ej så hett att åka, och ditt rum är redan i ordning.»

»Ja, alldeles i ordning,» bekräftade Ada, »och hvad det skall bli roligt för Nils att ha sin barndomsvän hos sig! Och för mig med,» tillade hon blygt.

Bob lutade sig tillbaka mot kuddarne och blickade på den lilla täcka kvinnan framför sig; han undrade nästan, om han drömde. Jaså, detta var det beräknande trollet, som lagt ut sina krokar för att bli försörjd, denna lilla nygifta fru, som förkortat sin bröllopsresa enkom för att mottaga sin mans gnatige vän i sitt unga hem. Och långt sedan de lämnat honom, låg Bob med slutna ögon och försökte frambesvärja den hatade bilden af Nils' hustru, sådan han förut tänkt sig henne, denna bild, som verkligheten så oväntadt krosat. Han började till och med längta efter morgonen och med gaf, att under särdeles gynnsamma förhållanden var icke ens slarfsylta att förakta. Den lummiga trädgården, Nils' glada sällskap, som han så länge saknat, den lilla vackra Ada, allt framstod i en solig dager. En enda mörk fläck fördyrstrade den ljusa tafan: änkan och hennes »bihang».

»Jag glömde minsann att fråga efter dem,» tänkte Bob, i det han gjorde en grimas, »men de äro nog där, fastän hon borde blygas att truga sig på det unga paret strax efter brölloppet och med den där bortskämda barnungen till på köpet. Jag vill bara hoppas, att hon inte försöker sina konstler på mig, ty en karl, som går och får mässling vid mina år, kan begå hvilken dårskap som helst. Jag skall säga åt Nils, att han skaffar henne en man så fort som möjligt.» Och med denna lugnande tanke försjönk häradshöfding Robert Falk i en ljudelig slummer.

* * *

Eftermiddagen därpå satt Bob framför de öppna balkongdörrarna i hvad Nils behagade kalla sitt arbetsrum. De båda vännerna rökte och pratade tillsammans, — »alldeles som i forna dagar,» tänkte Bob med en suck, — tills Nils förklarade, att Bob i sin egenskap af konvalescent måste gå tidigt till sängs. Åh, hvad han sof godt denna första natt på landet och hvad frukosten dagen därpå smakade ypperligt! Han gick genast in på Nils' förslag, att han skulle installera sig i trädgården, där en bekväm hvilstol stod för hans räkning och Ada, frisk som en nyutslagen tusensköna, väntade honom med filtare och kuddar. Under låtsadt motstånd utsträckte Bob sig välbehagligt i liggstolen och ett bord, väl försedt med färska tidningar, ställdes bredvid honom.

»Om ni tänker skämma bort Nils på samma sätt,» sade Bob med en förnöjd suck, »så motarbetar ni totalt de lärdomar jag gifvit honom. Endast öfverlägsna snillen kunna saklöst bortkelas.»

»Var inte rädd, Ada, du kan inte skämma bort, hvad jag aldrig har fått,» invände Nils, »Bob har ofta, med denna rörande uppriktighet, som hos honom är ett karaktärsdrag, försäkrat, att mitt snille lyser genom sin frånvaro.»

»Nå, än se'n?» svarade Bob, »du måste åtminstone medgifva, att jag alltid sökt ersätta denna din brist ur egen fatatur. Vi

ha haft allt gemensamt,» sade han skrattande åt Ada, »ända sedan Nils först kom till skolan med en stor påse konfekt och ett par nya skridskor, och jag påminner mig just, att min ömma omtanke om hans lilla mage förmådde mig att offra min egen på vår unga vänskaps altare.»

»Ja, det gjorde du, men jag tror vi dra en slöja öfver det tragiska slutet,» sade Nils, »isynnerhet som jag måste in till sta'n nu. Sköt nu väl om dig, tills jag kommer igen.»

»Och jag hoppas ni ursäktar, att jag följer Nils till bryggan,» sade Ada, »han är så öfversiktig och vill alltid hoppa på båten, innan den stannar.»

Och det unga paret gick skrattande sin väg, lämnande Bob i ro.

En timme senare vaknade han, helt flat att ha sofvit grundligt. »Det måste vara hettan, som gör mig så tung i hufvudet,» tänkte han med en genomgående gäspning och tog liknöjdt upp en tidning.

»Det va' jysligt, hva' du gapaj,» sade en späd röst bredvid honom, och Bob fann sig uppmärksamt betraktad af en liten flicka med en stor docka i famnen.

»Ur hvilken blomma kommer du, lilla älf-drottning?» sade Bob och stirrade förvånad på den behagliga synen. »Jag kommej inte ur någon blomma,» svarade barnet, »jag ä' baja Maja. Hvad heter du?»

»Jag heter Bob.»

»Åh, då vet jag, du ä' mobo' Nils' vän och haj haft mässlingen.»

Bob nickade bekräftande.

»Ja' haj också haft mässlingen, då ja' va' liten, och då fick ja' så mycket sylt. Fick du sylt?»

Bob måste till sin ledsnad svara nekande.

»Vill du låna min docka?» sade Maja efter en stund, »men håll pajasollen öfvej henne; hon smälter i solen.»

Bob gjorde villigt hvad han blef tillsagd, och Maja betraktade det omaka paret med synbar tillfredsställelse.

Nu framskyntade en ljus klädning bakom bladgruppen, och en ung dam visade sig.

»Lilla mamma,» ropade Maja och rusade emot henne, »haj ä' Bob, som vajit sjuk, och han haj hvarken fått sylt eller någonting.»

»Du milde! Nu kommer änkan,» tänkte Bob förskräckt, men som flykt var omöjlig, måste han foga sig i sitt öde.

»Det haj ä' min mamma,» sade Maja med en viss värdighet.

»Jag förmodar att all vidare presentation är obehöflig,» skrattade Ruth. »Nej, stig inte upp,» tillade hon, då Bob förgäfvets sökte befria sig från sina filtare, »jag skulle blott hämta min lilla flicka. Seså, Maja, tag din docka, häradshöfdingen är ej van vid sådant och du får ej trötta honom.»

»Ja, det är verkligen mitt första försök,» sade Bob blygsamt, »men jag hoppas få erfarenhet med tiden. Men som dockans hy tycks vara något ömtålig, är det kanske så godt jag drar mig från allt ansvar.»

När Bob var ensam igen, lutade han sig tillbaka med en långdragen hvissling. Jaså, det där var änkan; hon hörde då, Gud ske lof, inte till det gråtilda slaget. Och så började han fundera, som de flesta, som sågo Ruth första gången: »är hon vacker?» »Nej, det är hon inte,» fortsatte Bob bestämdt, »pannan är för bred, dragen för oregelbundna och likväl — —» Bob utstötte en otålig fnysning och återtog sin försummade tidning.

(Forts. o. slut i nästa n:r.)



Ut!

Ett sommarbref från fröken *Eva*.

Har du lagt märke till, att det alltid är något vemodigt i att resa hemifrån? Man kan ha längtat efter att få resa, man kan ha känt, hur det evigt hvardagliga tynger ner en, och hur man fastnar i vanor som en fluga i spindelns nät, och bara väntar att spindeln skall komma, han som är herre på platsen, och suga hjärtblodet ur ens ådror — man kan inbilla sig, att lifvet väntar på en, blott man kommer »ut», att de nya intrycken skola förvandla en till en ny människa, medföra ett nytt lifsinnehåll — man kan jubla åt friluftslifvet, som väntar i sommarsol och vid musik af hafsvindarna, och man kan fantisera ihop sagor om allt oväntadt och osannolikt, som ligger på lur mellan skären och de dunkla djupen och som lockar och drager — trots all längtan, så är det ändå vemodigt, när man skall bege sig i väg.

Inte själfva affärden — då är man trött efter allt förberedande stök och tämligen okänslig — utan just förberedelserna. När jag blir rik, skall jag säga till min kammarjungfru, »i morgon resa vi», och i morgon är mitt gepäck klappadt och klart, och se'n jag satt mig i min vagn och rullat i väg, så faller John — John är naturligtvis min betjänt — ner gardinen hemma, och han och hans bekanta dansa på bordet, när katten är borta...

Men nu är jag inte rik, ty prinsan har ännu icke infunnit sig och lagt sitt halvka konungarrike för mina fötter. Min kammarjungfru har ännu ingen aning om, hvilken hustryran hon kommer att få i mig, — eftersom hon och jag ännu ej haft nöjet göra hvarandras bekantskap — och John har ännu intet bord att dansa på.

Och jag själf reser alls inte till västkusten för att fiska millionärer — inte ens för att lägga ut krokar eller att tjäna till napp för idkare af fiskesport, sådan som lär förekomma på badorten. Och kommer han — den där mystiska »han», som påstås spela första fiolen i unga flickors drömmar — och är han prinsan, så inte är jag den, som är nöjd med hans halvka kungarrike. Det hela vill jag ha. Jag är nitton år och lifvet väntar på mig med solglitter på vägen — har man då inte rätt att fordra ett kungarrike, så vet jag inte, när man skall få det. Och det är inte skatter, som låsas in, och som man köper sig så kallad lifsgladje för — kammarjungfru och betjänt och lustjakt och dylikt — det är helt annat slags guld han skall ha, guld som ingen kan taga ifrån oss, men som öppnar hela världen för oss och skänker oss alla jordens kungariken, och som förräntas i en kärlek till lifvet och mänskligheten, allt för stor för att man skulle kunna ana den och drömma om den, om den ej kunde bli verklighet.

Jo, nu har jag kommit upp i den högre stilen, jag som höll på att filosofera öfver det vemodiga i att gå omkring och spoliera sitt hem, när man skall lämna det, taga bort hemtrefnaden därifrån, packa in alla sina småsaker och sina små minnen från vintern. Det är just detta, som åstadkommer det där omtalade vemodet: att det är ett stycke af ens förlutna, som man gör rent hus efter, då man packar in och reser. Det är som att bränna sina gamla bref. Och när hemmet

blifvit kallt och ogästvänligt, med lakan bredda öfver möblerna och malkamferslukt öfver det hela, och nedfällade gardiner, som ge en grå skymningsdager i stället för solljuset eller vinterbrasans muntra sken i rummets hörn och vinklar, då kommer ovillkorligen det där vemodet, och då har man inte annat göra än att ögonblickligen resa sin väg ifrån det.

»Nå, trollet,» säger farbror Zachris på perrongen — han är en sådan farbror, som har vissa rättigheter, bland andra den att kalla en medveten nutidskvinna för troll — »lycka till med fästmannen! Men tag bara ingen, som du tycker om, låt se, att du tar en som tycker om dig.»

Farbror Zachris har verkligen sina ljusa ögonblick.

Han tillhör för resten den gamla skolan. Det faller mig inte in att säga honom, att jag alls inte ämnar »ta» någon, att jag har mitt arbete och mina intressen och ämnar — nu liksom hittills — låta händelserna hända utan att ingripa, för än jag själf vill. Om jag sade det, skulle han bara plira på mig med skälmen i ögat och säga »Sjåpa dig inte, trollunge,» eller något annat artigt, som skulle ha alldeles samma andemening.

Så kuskade tåget af med mig, Korrekt och lugn satt jag i mitt kupéhorn, oklanderligt tillknäppt, med min lilla diskreta bröstbukett — afskedspresent från min galanta farbror — och mitt nutidskvinliga själfmedvetande. Ut mot okända öden — eller mot inga alls. Förbi gröna ängar och insjöar, som lågo blanka i juninatten, förbi landtliga stationer, där unga damer inväntade unga herrar, som hoppade ut ur tåget och hälsade öfverraskade: »nej, är fröken nere?» »Ja, jag skulle lämna af ett bref,» eller var det andra herrar, som togo henne, som väntade, om lifvet och kysste henne utan att be om

lof. (Några rader reflexioner äro här om-sorgsfullt öfversuddade i fröken Evas bref.)

Och från tåget öfver på en ångbåt, som förde mig ut på fjärden med vatten så blått som i Medelhavet, men ingen annanståds — påstås det — och med hvita kammar och ilska bränningar mot stränderna. Och friska vindar, men milda på samma gång, och stark luft, så man ville gäspa, en helt annan luft i banklokalen, där jag, uppflugen på min pinne, tillbringar största delen af min gyllene ungdom som en sann kvinna ägnad och anstår, och där ingen kallar mig för troll och ingen lägger märke till, att jag är en Evas dotter — och dit ingen prins kommer för att lämna sitt kungarike i min värld.

Jag skulle vårda det, var så säker, ers höghet! Vårda det som det bästa lifvet har att bjuda oss båda — »jag säger inte »mig», så anspråkslös är jag inte, jag säger »oss».

Är jag där nu igen? Det måtte vara den starka luften eller den långa nattresan med halfslummer och midsommarnaturen och fågelkvittret och stillheten rundt omkring, som kommer mig att prata så mycket tok — och att *tänka* så mycket tokigt.

Nu har jag emellertid hunnit min ensamma resas första mål. Jag är i det lyckoland, som utgöres af en badort på västkusten, och jag har packat upp mina »tjusiga» klädningar, färdig att slå ett stort slag. För att inte känna mig helt och hållet öfverväldigad öfver det paradisiska i min belägenhet har jag emellertid nu till en början förankrat på en af de små och anspråkslösa badorterna — längre fram på sommaren öfvergår jag antagligen till de stora valplatserna. På min badort ligga fiskarkojorna strödda omkring bland bergklintarna, och där går man vilse på »gatorna», som knagglas upp och ner i skrefvorna mellan röda hörn och gula, mellan trädgårdar, stora som persiljelådar,

och villorna ligga där pyntade och färdiga att taga emot sommargäster och båtarne med hvita, rena segel vänta på lustseglatser ut till haf.

Ännu väntar badorten på badgästerna. Intendenten och doktorn stå på badhusverandan och undra, om denna dags ångbåt skall medföra något för dem. Baderskorna sträcka på sig i korridoren, uppasserskorna duka för de väntade i matsalen. Där prunkar det långa midtbordet med vilda blommor från någon täppa i lä — jag kan inte förstå, *hvar* den finns, denna blomstergård — och med 53 bränvinsglas, som vänta på 53 af skapel-sens herrar.

Och måsarna ropa utanför efter gifmilda sommargäster och nere på sjöbotten gå krabbor och vänta på att bli lockade med en köttbit och svekfullt uppfiskade på badhusverandan. Allting väntar.

Men inte jag. Jag njuter af friskheten och stillheten här ute i hafsbandet, andas in hälsa med fulla lungor och finner världen utmärkt sådan den är. Skulle den ej fortfortfara vara »sådan den är», och skulle något omstörtande och underbart öfverraska mig, så *kan* det kända att jag låter höra af mig.

Men lita inte för mycket på mitt löfte. Man blir lat här ute — och man är visst alltid lat, när det gäller att hålla sina löften.

Nu skall jag ut och fiska med kandidat ... (äter några öfverstrukna rader. Möjligen att uttyda äro orden »ganska passabel» samt slutklämma:) i brist på bättre — ännu har ju »den egentliga knifkastningen,» som farbror Zachris plägar uttrycka sig, inte börjat.

Din *Eva*.

I hushållspenningfrågan.

Femtonhundrakronorstrecket.

II.

Motto: »Sparsamhet är en dygd.»

För att få en årsinkomst af 1,500 kronor att räkna till för en familj, bestående af man, hustru och tre barn, blir sparsamhet en *nödvändighet*. Att göra en utredning, huru dessa 1,500 kronor skola räckas till, är vanskligt nog i alla händelser, men kan absolut inte göras utan stor praktisk erfarenhet, som nog inte ändå är tillräcklig för att fullt tillfredsställande kunna lösa denna på så mycket beroende fråga.

Emellertid vågar insänd, ett försök, ty jag har fått — om uttrycket tillåtes mig — gå genom »grader-na». Jag är nämligen uppfödd i ett hem med mycket små tillgångar samt gift med en e. o. tjänsteman med den aföning, som staten bestod sina extra biträden för en 30 år sedan, en aföning, som visst inte ens för *ordinarie* tjänsteman af lägre grad uppgick till 1,500 kronor pr år.

Att det var möjligt att kunna lefva med dessa små inkomster berodde i första rummet på, att då voro billigare hyror och mindre skatter, samt vidare att det i allmänhet fördes ett anspråkslösare lefnadssätt; men till sist måste sparsamheten tagas med i beräkningen, ty saknas *den*, är spelet snart förlorat.

Är man dock nog förständig att i början af sitt äktenskap försöka i främsta rummet nöjen och lyxartiklar, och gå upp helt i sitt hem, så skall man med glädje och tillfredsställelse finna, att detta förkofras under ens egna händer, och man kan sedan med det växande välståndet och litet större tillgångar tillåta sig en och annan förströelse.

Ur en annan synpunkt är hustruns hemmavaro så ytterst viktigt, jag menar för barnens skull: ingen ersätter en god, förständig moder. Naturligtvis skall och måste hustrun för sin hälsas skull gå ut, men på lämpliga tider, ej på tillställningar, som vara

halfva nätterna, och som ruinerar både hälsan och kassan.

Så långt som tillgångarne möjligtvis sträcka sig, bör man söka att inköpa matvaror af god beskaffenhet. Mannen, som kanske har ett ansträngande arbete, behöfver stärkande mat, barnen som växa, fordra det, och hustrun själf är kanske klen samt lika mycket som de öfriga i behof af goda näringsmedel. Vid mina beräkningar är detta ett ögonmärke: *inga surrogater*. På det alla kraftigaste vill jag varna för »kaffesurrogat» eller för öfrigt dåligt kaffe, ty däraf blir magen i grund fördervad.

Som ofvan sagts, är en utredning i detta fall huru 1,500 kronor skola räckas till för en familj på fem personer för ett år, ytterst svår att åstadkomma, ty åsikterna hunna ju vara så olika om samma sak. Den ena tycker t. ex., att födan kan vara hur dålig som helst, men elegant måste man vara; en annan åter har den åsikten, att det är detsamma med kostymen, blott god mat i första rummet; åter finnas andra, som försaka det nödvändiga för nöjen. Den metoden är den sämsta, men att den är ganska vanlig; det är tyvärr en sanning.

En annan gammal sanning är också den, att medelvägen är bäst, och medelvägen har jag sökt hålla vid upprättandet af följande

tablå.

Matpenningar à 16 kr. pr vecka gör pr år	832: —
Hyra för 2 rum och kök pr år	250: —
Kläder och skodon dito	160: —
Kontribution	100: —
Ved med omkostnader	44: —
Oförutsedda utgifter	50: —
Tvätt	30: —
Mangling	10: —
Fotogen 50 liter pr år	8: —
Såpa 7 kilo, tvål 1 kilo pr år	4: —
Diverse, såsom tändstickor, blanksvärta etc.	12: —
	Kronor 1,500: —

Må det nu tillåtas mig att visa, huru veckopenningen kan ställa sig:

Mjök, 3 liter pr dag, gör pr vecka	1: 56
Gräde, 8 öre pr dag, pr vecka	0: 56
Bröd, 50 öre pr dag, pr vecka	3: 50
Socket, ½ kilo pr vecka	0: 35
Kaffe, 3 hgr.	0: 54
Smör, ½ kilo	0: 90
Potatis, 10 liter	0: 40
Hvetemjöl, 1 kilo	0: 25
Salt	0: 04
Lagerdricka, 15 ½-buteljer	0: 90
Den öfriga maten	7: —

Kronor 16: —

Såsom här synes, bli endast 7 kr. öfver till mid-dagsmålen, men med kloa beräkning kan det ändå gå ihop. Man kan den enda dagen ha en billigare maträtt, den andra en litet dyrare. Jag vill visst inte ens försöka att uppställa någon »matordning» för en vecka, men några små praktiska vinkar kunna ju inte skada. Hvad en husmoder med strängt begränsade tillgångar har att iakttaga, är så tillsä-gandes att passa tiden för att köpa billigt och bra. Till ex. i april och maj är fisken god och billig. Is-mörten är fet, utmärkt god och kostar i april 30 à 35 öre kilo, men kan i maj köpas för 10 öre kilo. Väl lagad med gräslöksås är det ju en billig och födande rätt. Två kilo räcker väl till för fem per-soner. Braxen är vid denna tid äfven billig och god. I mitt eget hushåll nyttjar jag ofta om män-dagarna stekt sill med potatismos. Genom att mo-set beredes med mjök och något smör, blir maten närande, likväl billig. Tre sillar 30 öre. Om vin-tern är hos mig arter och fläsk om torsdagarna en stående rätt, som är födande och ej dyr. För 80 öre fläsk och 20 öre gula arter är en lagom sats, blir godt och tillräckligt. Längre fram på som-rarna, då det finns godt om spritärter och välkska böner, bör man ofta använda dessa, ty de äro mycket fö-dande. En annan billig rätt är lungmos med kross-gryn. Är lika god uppvärmd till frukost eller kväll. Blir ganska mycket af ett »hjärtslag», som kostar 75 öre. I oktober finnes billigt lamkött, så-väl färskt som rimmadt. En fläsklägg för 60 öre, och kålrötter för 15 öre, som man först brynar litet

Spanska flickor.

Tecknade för Idun

af

C. H. E. R-y.

(Forts.)

Den fullvuxna unga spanskans nöjen består af musik och dans, tjurfäktingar och promenader. Lefver hon med i stora världen, har hon ej svårt att få sin smak för dessa nöjen tillfredsställd, och äro hennes omständigheter än aldrig så tarfliga, får hon ändå alltid tillfällen att njuta af de båda senare. Hvad musik och dans angå, så spela, sjunga och dansa hon och hennes väninnor, så snart de träffas. De äro i allmänhet ganska musikaliska och lära med lätthet spela, dock sällan mer än som behöfs för att med lif och »schwung» föredraga de sprittande nationaldanserna eller ackompanjera sig själva till de egendomliga folk- och kärleksvisor, som i mängd finnas i hvarje provins af Spanien. Dansen läres icke numera såsom förr, och de konstmässiga solodanserna utföras numera aldrig af andra än kvinnor af folket eller danserskor till profession, men komma tre unga flickor tillsammans kunna två af dem dansa och den tredje spela i timal utan att tröttna. Till tjurfäktingar gå de ifrån sin tidigaste barndom, hvarför man kanske icke bör så mycket undra på, att de vänja sig vid det barbariska i detta grymma folknöje och mera fästa sig vid det glänsande och lifliga uti dessa föreställningar.

På sina dagliga promenader tyckes en spanska aldrig kunna tröttna — hennes kärlek till motion och frisk luft tyckes vara en formlig passion. Man har sökt förklara detta genom att betrakta det som en reaktion efter det nästan orientaliskt instängda lif kvinnan förde i Spanien ända till för ett par genera-

tioner sedan. I början af århundradet ansågs det knappast tillåtligt, att en ärbär kvinna visade sig ute annat än då hon, tidigt om morgnarna, gick till mässan. För öfrigt fick hon på sin balkong hämta frisk luft så godt sig göra lät. Att hon nu fritt kan gå ut och in efter behag är det första stora tecknet till att kvinnoemancipationen börjat till och med i det ultra-konservativa Spanien. Ännu är det dock icke så långt kommet, att en ogift kvinna ens får gå öfver gatan utan sällskap.

Kärleken till promenaden förklaras dessutom hos den unga flickan af hennes naturliga begär att se och att blifva sedd, och då hemlif och gästfrihet inom hemmet i allmänhet icke äro mycket utvecklade i södern, är det egentligen på gatan hon kommer i beröring med det andra könet. Det är faktiskt, att den stora mängden af äktenskap förberedes utomhus, och det är ej förr än de båda unga redan äro tämligen vissa på hvarann, som en ung man beträder den flickas hem, som han beundrar. Går han dit, är det för att fria, och på förlofningen följer bröllopet så fort som möjligt. Utländingar ha svårt att förstå och vänja sig vid den frihet bruket i dessa stycken skänker spanjorerna. Att komplimentera en okänd dam på gatan, följa henne och fatta posto utanför hennes balkong — allt detta är i Spanien lofliga medel för att börja en bekantskap. Snart nog märker den unge mannen, om hans hjertas dam upptager hans hyllning med välbehag eller ej — utom ögonspråket har en flicka här solfjäderpråket att tillgå, och i södra Spanien lägges till dessa båda ännu ett tredje — blomsterpråket. Många egendomliga och poetiska bruk finnas äfven, genom hvilka det är tillåtet att betyga en ung skönhet sin beundran — t. ex. det, att aftaga den stora kappa med plyschfoder i de mest lysande färger, hvarmed spanjorerna så vackert drapera sig,

och breda ut den på gatan, midt i smutsen och dammet, just där den unga flickan skall gå fram, och på samma gång gifva sin syd-ländska glöd uttryck i någon af bruket gillad form. En mycket vanlig sådan är det bibliska utropet »Salig är den kved, som dig födt hafver, och de spenar, som dig di gifvit!» Den flicka skall vara bra känslolös, som kan gå öfver en dylik matta utan att känna sig smickrad af en så poetisk hyllning. Men så är hon också merendels intagande — kanske ej alltid en fullkomlig skönhet, men alltid mycket behaglig. Den lilla fina kroppen, hufvudets stolta hållning och lemmarnes fullkomliga proportioner — den lilla, otroligt lilla foten, de mörka, strålände ögonen, det långa mjuka håret — allt detta nationelt spanska gör, att en spanjorska knappast kan vara ful som ung. Skada blott att hon redan vid tjugå års ålder börjar förlora den första ungdomliga fågningen och vid trettio års ålder ser man henne oftast antaga proportioner så fyliga att de blifvit traditionella.

Ligger nu en ung flickas håg åt det religiösa snarare än det världsliga lifvet, bevisar hon flitigt mässor och andra kyrkofester, novenarier och sammankomster af sällskapet »Marias döttrar», i hvilket hon ingår. Hon besöker äfven flitigt klostren, gifver almosor åt de fattige och företager esomoftast en pilgrimsfärd i stället för en badresa. Ibland afgifver hon ett särskildt löfte att för en viss tid afhålla sig från alla världsliga tidsfördrif och i stället ägna sig åt särskilda andaktsöfningar, emot det, att hon får någon kär önskan uppfylld. Ofta anlägger hon på vissa år en viss drägt, så enkel och ful som möjligt, och går klädd i densamma dag ut och dag in, ja, vill hon riktigt taga saken på allvar, knyter hon ett groft rep om lifvet. Stundom bär hon helt enkelt en dräkt i hvitt och blått, den heliga jungfruns färger, för att

med fett och en sked sirup, brukar vara en rätt, särdeles omtyckt af barn.

Hvad man så i veckan kan inbespara på billigare maträtter, bör man lägga på söndagens stek. Man kan till och med beräkna tisdagens middag, om man till söndagen köper t. ex. 3½ kilo kött. Jag skall härvid nämna en rätt, som blir välsmaklig, om man går till väga på följande sätt. Man köper för 10 öre sviskon — ej katrinplommon, blir ej detsamma — dessa kokas i en knapp $\frac{1}{2}$ liter vatten, tills de kännas mjuka. Man har då sönderskuret kött i ordning af den öfverblifna oxsteken — soppkött kan användas på samma sätt — detta lägges i stekgrytan; dit hällas nu sviskonen med vattnet, som de kokat uti. Äfven om det finnes någon steksås kvar, är den bra att slå ibland. När köttet kokat i detta något litet, slår man en tesked ättika och 2 matskedar sirup i grytan samt rör om det hela. För att dryga ut säsen samt få den simmig, göres en liten afredning med mjöl. Rätten kallas för »sviskonkött». Försöka duger!

Man tycker kanske, att 3 liter mjölk pr dag — 1 liter oskummad och 2 lite rskummad — är för mycket tilltaget, men för barnen bör man använda så mycket mjölk som möjligt. De böra om morgnarna få mera än hälften mjölk i sitt kaffe. Därigenom går det också mindre socker åt; en mindre bit är nog. På eftermiddagen borde kaffet helst undvikas för barnen, i stället tidig kvällsvard och tidigt till sängs!

Till kvällarne bör man ganska ofta koka gröt, och jag har därför med afsikt beräknat tillräckligt med mjölk. Då man icke har gröt till kvällen, kan man ju hafva välling till middagen. För att spara ved, kan man passa på t. ex. torsdagarne, då man kokar ärter, och på samma gång koka hafregrynsgröt, ty den är mest härdkokt. Uppöst, med ett lock öfver, håller den sig varm till kvällen, om man ställer in den i ugnen.

Nu skall jag be att få tala litet om tvätten. För min del anser jag det billigare att lämna bort mindre tvätter än att sköta dem hemma. De hvita kläderna kunna nog skötas bättre på landet, och för 1 kr. 25 öre pundet tvättas där mycket bra af tvättgummor. Om man lämnar bort det bästa af det

hvita linnet en gång i månaden, tror jag att två pund skall bli lagom. Det öfriga kan man tvätta i sitt kök, d. v. s. kulört, strumpor, ylle och småbarnskläder. Rubriken tvätt är således upptagen med 24 pund pr år.

Man måste komma ihåg, att med 1,500 kronors årsinkomst är en tjänarinna otänkbart, och att lega tvätthjälper blir ovillkorligen dyrare. Här kanske är platsen att nämna några ord om hjälp. Jag skulle så gärna vilja beräkna något för denna utgift, men hvar skola vi taga den? Ifrån »oförutsedda utgifter»? Men då stryka 24 kr. pr år, ty det allra minsta en person, som »går till och från», kan vara nöjd med, är 2 kr. i månaden, och för den betalningen kommer hon nog inte mer än ett par gånger i veckan. Mången får nog nöja sig med det också, man bör då passa på att få skuradt. Aj, aj, jag har ju glömt att debitera skurborstar och viskor. En annan utgift, beroende på barnens ålder, tillkommer också, nämligen skolböcker. Får väl tagas af det lilla reserverade kapitalet. Undervisningen i »folkskolan» är, som vi veta, fri!

Hvad kontribution beträffar, kommer man siffran närmast med 100 kronor, hvilken är oskäligt hög på en årsinkomst af 1,500 kronor. Den inkomsten, som med den strängaste hushållning ej ger något öfverskott, borde aldrig beläggas med högre skatt än 50 kr. Beskattningen ställer sig något olika i olika församlingar.

Till hyran äro 250 kr. beräknade, ty därför kan man få två rum och kök enligt tidsningsannonser och Hyreslistan. Visserligen inte i Stockholms centralaste delar, men heller inte så afåfset. Beror på hvar mannen har sin verksamhet. Man bör om möjligt hålla sig till den stadsdelen, ty tid är penningar. Af omtänksamhet för människans smak har jag uppfört i veckotablans utgifter 15 halfbutejer lagerdricka, ty sällan är mannen en sådan älskare af mjölk, att han till alla mål vill förtära den. Det lagerdricka, som nu föres i marknaden, är nästan lika godt att dricka som öl.

Kan veduppköpet få göras i augusti eller september — men helst i augusti — har man många kronor pr famn i behåll. Björkved fås då för 15 à 16 kr. samt barrved för 10 à 12 kr famnen. En famn

björkved är beräknad att användas den kallaste tiden. Det blir varmare af att man sätter in halva eldstaden med björkved, än om man fyller den med granved.

Till kläder och skodon 170 kr. äro långt ifrån någon rund summa, men det får gå för sig. Spar-samhet och klokhet måste nu som alltid göra sig gällande.

Man måste beräkna så, att inte man och hustru på samma höst köpa sig nya öfverplagg, ty dessa äro de dyraste af garderoben och sålunda de kännbaraste. Lämpligaste tiden för dessa inköp torde vara september, ty med oktober kommer hyran.

Efter jag nu är inne på litet af hvarje, tillhörande familjelifvets område, skulle jag vilja lägga de goda mödrarna en sak på hjärtat. Vänjen aldrig edra barn vid att få pengar till »snask». Det är så vanligt att få höra småttingarna komma och bedjande säga: »Mamma, får jag en slant»; och lika vanligt är svaret på frågan, hvar till den skall vara: »Jag ska' köpa karameller». Betänken blott, ett öre om dagen gör 3 kr. och 65 öre för året.

Bättre då, för att vänja barnen vid att spara till nyttiga saker, att visserligen ge dem en slant, men låta dem genast stoppa den i sin sparbössa och spara ihop till någon sak, som mamma ändå måste köpa dem. Saken blir kanske dess värdefullare, när de få den genom egen sparsamhet.

Jag har nu sökt att så mycket som möjligt gå till botten med saken. De män, som taga del här-af och vilja vara rättvisa, kunna väl ej hafva något att invända mot de poster, som äro påförda de dagliga utgifterna. En verklig erfarenhet har avvägt dem, de äro ej öfverfödiga, men ej heller något svältssystem, ty därpå tager man bara skada. I detta fall äro vilseledande uppgifter att mycket beklaga. Det finnes nog män, som äro goda och förståndiga, men många äro också både oerfarna och orättvisa. Vi skola ej gifva dem vapen i händerna att föra krig mot sina egna hustrur.



på så vis gifva uttryck åt sin tacksamhet för sin egen eller någon kär anhörigs räddning ur lifsfara.

Skulle hon, såsom det ofta är fallet, tyna bort i lungsot eller hastigt ryckas bort af de i Spanien ännu så gängse smittkopporna, lägges hon på bår klädd som himlens brud eller också i en nunnedräkt och förens till grafven af en likvagn målاد i blått, hvitt och guld. Själfva kistan är vanligtvis alldeles hvit och öfverböljes af blommor i alla färger, hvarför en dylik begrafning ofta gifver intryck af en glädje-, snarare än en sorgfest, och detta så mycket mera som de närmaste anhöriga vanligen icke följa med till grafven.

I motsats härtill ser en bröllopskara mången gång helt dyster ut, ty endast mycket rika eller förnäma brudar följa det utländska modet att kläda sig i hvitt. Svart är, som ofvan nämnts, den färg hög och låg använder vid alla tillfällen och särdeles vid de högtidliga. Ett äkta spanskt gammaldags bröllop sker merendels i all stillhet och ett fåtal af de närmaste släktingarne och vännerna inbjudas kort före den bestämda dagen. Iklädd den klassiska svarta spetsmantillan, hvilken i rika veck smakfullt nedfaller öfver hals och skuldror, och utan något annat smycke än den symboliska orangeblotman träder bruden fram för altaret i sockenkyrkan tidigt en morgonstund, då dagens första mässa läses af den gamle kyrkoherde, som kanske döpte henne i samma kyrka för icke så särdeles många år sedan. Många af hennes umgängesväänner veta kanske ej ens af det viktiga steg hon tager, förrän det redan är gjort, och bröllopspresenterna komma ofta efter bröllopet. Mången brud införes icke efter vigseln af sin make i ett eget hem, utan utbyter endast sitt föräldrahem emot hans. Där får hon tillfälle att jämte de nya plikterna som maka och moder tillika allt fortfarande öfva sig i de gamla — barnslig underdånighet och lydnam.



Ytterligare några ord om fotvandringar.

Från en framstående och högt aktad medlem af Svenska Turistföreningen hafva vi mottagit följande genmäle, som vi med nöje införa:

Uti nr 24 och 25 af eder ärade tidning finnes under öfverskriften »Om fotvandringar» en samling af i allmänhet rätt goda råd för fotvandrande * flickor. Själfva utgångspunkten för dessa råd är emellertid sådan, att man af många skäl bör inlägga en gensaga däremot. A. K—m vänder sig särskildt till eleverna vid våra flickskolor. Här om är naturligtvis ej annat än godt att säga, ty visst är, att längre och kortare vandringsturer ej nog lifligt kunna rekommenderas för vår ungdom såväl den manliga som den kvinnliga. Blir denna vana rotfast hos vårt folk, då skall frukten bli god och mångfaldig, hälsan stärkas, rådigheten ökas, klemigheten försvinna samt fosterlandskärleken stärkas och ökas. Dock, den sista och ej minsta vinsten, den förlorar man i väsentlig mån genom att följa A. K—m's råd. Författaren säger nämligen: »Vi vilja genast säga, att vi af många skäl vilja att sätta Norge i första rummet såsom det för fotvandringar mest lämpliga land. Att Sverige sättes i andra rummet, beror därpå, att här ännu icke är på långt när så mycket gjort för turistlifvet som i broderlandet. Ej hålles hafva vi så goda vägar — därtill kommer ett

* Kunna vi ej få slippa se det *gjorda* ordet fotvandringar som ju i all tydhet, förutsätter möjligheten af längre hand- eller armvandringar, hvilket ekvilibriteri icke bör rekommenderas.

stort plus: vi äga icke Norges storslagna natur som erbjuder sevärheter så godt som öfverallt.»

Häremot vilja vi protestera. Utan att jäfva det faktum, att Norge är ett land, rikt på utomordentligt storslagna naturscenerier och ett i jämförelse med Sverige särdeles väl utarbetadt turistland, vilja vi dock erinra om, att meningarna bland dem, som *grundligast* känna båda länderna, äro ganska delade därom, huruvida icke just Sveriges oändligt skiftande naturskönheter — att ej tala om dess rika minnen och kultur — i längden tillfredsställa den verkliga turistens anspråk vida mera än t. o. m. Norges fjäll och fjordar. Men det medgifves, att vid flyktiga besök intrycket af Norge blir mera öfvervågande. A. K—m råder nu sina elever att i första rummet besöka Norge — se'n må det bli, hur det kan, om de någonsin få se det sevärda i vårt eget land! Att A. K—m ej är åtminstone någon duglig lärarinna synes häraf, ty en välbepröfvad pedagogisk regel är just ett först lära känna det närmare, det egna landet. Därför börjar undervisningen i geografi icke med Kina, utan med Sverige. Och detta med rätta. Tyvärr blott alltför ofta se vi de ledsamma följerna af ett motsatt tillvägagångssätt. Vi erinra om till exempel de många lustiga fall, som lektor P. Waldenström i sin amerikanska resebeskrifning omtalar, då den och den svenskfödde bondynghlingen skryter öfver den mängd *för honom* nya märkvärdigheter, som ej alls skulle finnas i det gamla »köntry». Men ynglingen hade af hela Sverige aldrig sett mera än sin födelsebygd och visste ej, att allt, hvad han framhöll, också fanns här hemma. Och hur ofta får man ej höra den, som en enda gång besökt Norge, uti de mest bombastiska ordalag skildra äfven sådana sidor, som äfven våra turistområden ha att uppvisa! Vårt råd är och blir därför: vandra *först* någon lunda grundligt på olika turistfält inom vårt eget sköna land; besök sedan Norge, men om möjligt — var ej alltför snar till omdömen!

Ledamot af Svenska Turistföreningen.



Elpis Melena,

»Kretas välgörarinna».

Af Cecilia Bååth-Holmberg.

(Forts.)

Det var ej längre den berömda krigaren i den fantastiska, färgrika sydamerikanska dräkten, som mötte den besökande. Det var en arbetsman iförd en arbetares enkla kläder, sysslade med åkerbruk och husbyggnad, men dock med samma ädla drag, präglade af den tanke, som alltid bodde inom honom: fosterlandets befrielse. Hon fann honom större här i enkelheten, än då hon såg honom hyllad af hurrande skaror.

Garibaldi å sin sida blef genast djupt intagen af den ännu ungdomliga, fint bildade förnäma damen, som uppträdde så själfständigt, och i hvars lifliga drag han läste varm hängifvenhet för sig själf och frihetens sak — en kvinnas hängifvenhet, eldig, uppförande, färdig till hvarje än så farligt företag i denna saks tjänst, möjligen öfverdrifven och okritisk, men trofast intill döden.

Det dröjde ej länge, innan hon vann hans fulla förtroende och därmed äfven rätten att utgifva hans »minnen».

Redan efter detta första besök och den inblick Elpis Melena härunder fått i de farliga förhållanden, i hvilka hjälten lefde, sände hon rikliga gåfvor till honom och hans dotter, en rättighet, den hon sedan bibehöll, så länge Garibaldi lefde. Och redan nu skrifer han till henne i mycket varma ordalag, i det han förklarar sig stolt öfver att »för framtiden oinskränkt tillhöra er, älskvärda, ädla och högsinta dam». Upprepade gånger ber han henne skrifa till sig; han ber henne följa sig på en resa till Sydamerika, den han tänkte företaga med sin dotter, men hvilken dock

aldrig blef af; han säger henne, »sin härskarinna», att en hennes gåfva till honom, ett dyrbart ur med hans initialer, alltid skall hvilas vid hans hjärta, och ålägger henne till sist såsom en plikt åter att skriva till honom, skriva från hvarje ställe, där hon befinner sig. Och när hon nästa gång ett år efter det första besöket återkommer till Kaprera, beder han henne enträget att bli hans hustru och hans barns moder.

Men Elpis tvekar att mottaga anbudet; hon svarar undvikande, ehuru hennes hjärta ingalunda var oberördt af ömmare känslor för den man, hon beundrade. Och inom kort lyckönskar hon sig för denna sin tvekan, ty hennes skarpa blick upptäcker snart det förhållande, hvari hennes friare stod till den kvinna, som skötte hans hus.

Från detta ögonblick och oaktadt han ännu ett par gånger bad henne bli hans, voro hennes känslor för honom endast väninnans; i råd och dåd bistår hon honom, aldrig sviker hon, ej ens då *han* visar sig hänsynslös och glömsk. Endast vid två långt senare tillfällen känner hon sig djupt sårad; det är, då han åt Alex. Dumas öfverlåter den rätt att utgifva hans memoarer, som *hon* förut uteslutande erhållit, samt då han utan att med ett ord underätta henne därom gifter sig med markisinnan Raimondi, nästan samtidigt med att han på hennes, Elpis', allvarliga uppmaning, den hon sände honom såsom svar på hans upprepade frieri till henne själf — låtit uppsätta äktenskapskontrakt för sig och den nyssnämnda hushållerskan.

Den vrede, hon kände öfver detta hans handlingssätt, hindrade henne dock ej från att som eget barn upptaga och uppfostra Garibaldi dotter med denna sistnämnda kvinna. För denna sin godhet röntes hon dock ringa tack af både far och dotter.

Brefväxlingen mellan henne och Garibaldi fortfor emellertid lika lifligt och är hällen i en varmt vänskaplig ton. För honom föblef hon alltid en rådgifvarinna, till hvilken han blickade upp, och hvars omdöme var honom dyrbart.

När året 1859 kom och kriget mellan Sardinien och Österrike utbröt, kallade han henne från Rom till Turin, där han då befann sig, sysselsatt med bildandet af sin alpjägarkår.

Hon var genast redo att fara. Men i det påfliga Rom var hon redan en misstänkt person; man nekade att gifva henne pass och sökte hindra henne från att lämna staden. Men: hvad kvinnan vill, det vill Gud — inom ett par timmar, midt i mörka natten befann sig Elpis Melena i vagn och utan pass på väg från Rom, oviss om, när hon åter skulle våga begifva sig till sitt hem därstädes.

Hon anlände emellertid lyckligt till sin bestämmelseort; sammanträffade med Garibaldi; skänkte honom häst och sadel, satte sin egen guldkedja i hans ur och fyllde hans »boubonnière» med finaste konfekt — sannolikt den mest välkomna gåfvan, ty den store folkbefriaren hade utpräglad smak för söt-saker.

Elpis Melenas hälsa började emellertid åter bli vacklande; och under en ny färd till häst genom halfva Italien gled hon en dag ned från hästryggen, medan blodet strömmade ur hennes mun. Hennes bröst var svårt angripet, och hon var länge mycket svag.

Midt i krigstumultet skref nu Garibaldi bref på bref till henne, »sitt hjärtas väninna», däri han ber henne vårda sin hälsa, emedan

han »ej kan uthärda hennes frånvaro, utan måste se henne.» Det var samtidigt härmed han, som sagdt, ingick giftermål med den sköna markisinnan.

Tack vare emellertid de inflytelserika kardinalerna Bedini och Gaude, öppnades dock Roms portar ånyo för den berömda kätter-skän; hufvudanledningen till denna mildhet var den förhoppning, man inom de högre påfliga kretsarna hyste att i henne vinna en proselyt.

På senhösten samma år erhöill hon af Garibaldi ett från Bologna afsändt telegram med fråga, om hon kunde begifva sig till Firenze för att möta en person som hade »något viktigt» att meddela henne.

I Firenze möttes hon af en biljett från honom, däri han frågar, om hon vill åtaga sig att resa till Messina i »ett ytterst grannlaga ärende». Utan betänkande afsände hon telegram med jakande svar och väntade att öfverbringaren af detta »grannlaga» uppdrag skulle vara någon af hans närmaste vänner, generalerna Medici, Bixio eller Cosenz. Till hennes stora öfverraskning infann sig nästa morgon hos henne en »35-årig, vacker, elegant svartklädd blondin», som förklarade sig vara den, åt hvilken Garibaldi anförtrött öfverlämnandet af ett bref till baronessan von Schwartz.

Brevet innehöll följande instruktioner: res till Messina; uppsök engelska konsuln därstädes; gör er bekant med revolutionskomitén och sätt denna i förbindelse med komitén i Palermo. Försiktighet. Men djärft emot målet, ty saken skall lyckas».

I ett postskriptum var en varning bifogad, att verkställarinnan af detta uppdrag först borde väl rådfråga sina krafter, ty uppdraget vore »heligt, men mycket farligt».

(Forts.)



Ur notisboken.

Dödsfall. Ännu en kvinnlig arbetare på Kongommissionens fält har dukat under för Centralafrikas mördande klimatfebrar, nämligen fröken Augusta Waxgren, hvilken enligt ingångna under- rättelser den 10 sistlidne april dog af hematurisk feber å missionsstationen Nganda, där hon hade skola för mer än ett hundratal barn. Augusta Charlotta Waxgren var född i Upsala den 8 februari 1853. 1880 genomgick hon ett småskollärläroinstitut, och sedan hade hon plats som lärarinna dels i Rasbo socken, dels i Upsala till 1 juni 1888, då hon lämnade sin plats och genomgick en kurs hos fröken Elsa Borg, hvarefter hon tillsammans med fru Westlind samt hr Sjöholm och Wallén lämnade hemlandet den 18 april 1889 för att utgå till Kongo. Här verkade hon såsom lärarinna med stor framgång och allt såg så lovande ut. Förslidet år kom hon till hemlandet för att stärka sina krafter, men hon hade dock icke länge ro att stanna här. I slutet af året reste hon därför med missionär Skarp, som då ock återvände, samt hans fru. Länge fick hon dock icke fortfara med sitt ånyo påbörjade arbete. Den 5 april erhöill hon vanlig lindrig feber. Den 8 inställde sig hematurian. Och den 20 ändades hennes lif.



Teater och musik.

Djurgårdsteatern återupptog i måndags det roliga lustspelet »Fruarna Montanbrèche». Stycket visade sig hafva i behåll sin gamla dragningskraft. Utfördt med rask fart och lif, höll det åskådarna hela tiden i den muntraste stämning. Främst intresserar hr Albert Ranft som greve de Fougeron, hvarjämte fröken Rustan och hr Eliason på ett förträffligt sätt återgifva ett par biroller. Till efterpjas gifves fortfarande den roliga sommarrevyn »Spökerierna vid slottet». Man kan sålunda i den lilla sommarsteatern hafva en oblandadt rolig afton.



En lärarinns roman.

En svensk kulturbild,

tecknad på verklighetens grund för Idun

af

Algot Sandberg.

(Forts. o. slut.)

Salongen, där man samlades, hängde ett stort oljeporträtt af furstinnans kunglige broder. Kerstin hade aldrig sett konungen, utan endast några mindre porträtt af honom. Nu stannade hon framför hans nobla bild. Hans ögon sågo in i hennes, tyckte hon, och hon utbrast ofrivilligt:

»Så god han ser ut!»

Prinsessan hörde henne. Hennes tunna läppar logo, och hon såg med ett kärleksfullt leende npp till monarken.

»Ja, han är god,» sade hon, »mycket god och den kärleksfullaste broder. Jag har honom att tacka för så mycket. Ja, du vet det nog, du,» fortfor hon, vändande sig till sin hoffröken, »om han inte tänkte på mig med ett par trefliga klädningar om året, skulle jag minsann inte kunna visa mig bland folk.»

Det var icke tillgjordhet eller något slags skryt detta. Kerstin hörde sedan, att furstinnans alla tankar voro så upptagna af att göra väl mot andra, att hon aldeles icke brydde sig om sig själf. Den kunglige brodern visste det och kom henne till hjälp.

Enkelt, som i ett borgarhus, gick det till vid middagen. Kerstin, såsom främling, fick plats vid furstinnans eget bord. Där fanns icke den ringaste lyx, icke ens riktigt bordssilfver, utan det moderna nysilfret.

»Ack, man äter ju lika bra med det,» sade furstinnan en gång. »Hvad tjänar det till att lägga ner i silfver ett onyttigt kapital, som kan användas på så många andra bättre sätt.»

Furstinnan hade verkligen sålt det mesta af sitt silfver, man visste det.

Kerstin förnam en underligt lycklig känsla genomströmma sig i denna ädla, upphöjda kvinnas närhet.

»Man måste blifva god i hennes närhet,» tänkte hon.

Middagen var enkel och tog ej synnerligen lång tid. Efter densamma gick han ned i trädgården, där man i en af de vackra granbersäerna intog kaffe.

»Ack, hvad jag känner mig lycklig här bland er alla, mina kära vänner. Jag vet, att ni hålla af mig. Jag skulle vilja dö här bland eder, om det så är Herrens vilja.»

»Mätte ni ännu länge, länge få lefva och verka ibland oss, furstinna,» sade en äldre dam. »Vi kunna ej undvara er.»

Prinsessan log.

»Tack, men jag är blott ett ringa redskap, som försöker använda de pund, herren Jesus gifvit mig.»

Hon försjönk i tankar. Ingen störde henne. Hon satt med ögonen stirrande ut i rymden. Så bröts tystnaden af en häftig hostattack, som skade furstinnans hela kropp.

»Jag är en stackare,» sade hon ansträngdt. »Nej, nej, jag har icke lång tid härnere kvar. Men, Herren vare lofvad! Jag har ett hem däruppe ofvan skyar och stjärnor. Låtom oss sjunga en sång, innan vi skiljas. Sjung om det saliga hemmet.»

Och sången tonade:

»Ack, saliga hem hos vår Gud,
där den lefvande elf rinner fram,
där de frälste i skinande skrud
böja knä för det slaktade lam!»

Efter en kort, gemensam bön bröt sällskapet upp. Furstinnan tillvinkade dem från verandan sitt farväl.

Hon såg så trött ut.

När Anna Lugn och Kerstin åkte tillbaka in till staden, var Kerstin mycket tyst och tankfull.

»Hvilken kvinna!» sade hon en gång till sin väninna. »Ack, den som kunde likna henne i tro.»

»Och tålomod,» tillade Anna Lugn.

»Ja, i tålomod.»

Denna dag glömdes Kerstin aldrig. Som det käreaste innerligaste minne stod den alltjämt för henne. Och då något år senare en vårmorgon telegrafbragte det budskapet till den aflägsna ön, att furstinnan fanns ej mer, då grät Kerstin, som om hon hade förlorat sin egen moder. Och snyf-

tande läste hon de ord, som en diktare skref om den bortgångna:

Skymmande skuggor sänka sig öfver Mälare-
staden,
natten breder sitt dok öfver det äflande lif.
Sönnen, drömmarnas vän, snart slutar hvart oro-
ligt öga,
ljusen tindra ej mer från kojor, ej mer från pa-
lats.

Men i konungaborg, hvars fasta murar sig höja stolt sedan sekler re'n invid den hvirflande ström, brinner i furstligt gemak nattlampans flämtande låga,
lyser med dämpadt sken in uti kronprydd alkov.

Se, där hvilat bland snöhvita kuddarnes dun så stilla, så stilla, kransadt af grånande hår, ett anlete, ädelt och blekt.

Ser du pannan så hvit, knappt färad af hänsvunna åren, ser du ögat så mildt, längtande nu efter ro. Ser du läpparne le ett leende, himmelskt förklaradt, ser du handen, som räcks glädt till ett sista farväl!

Ack det ögat, hur ofta det tårats med dessa, som gråta!

Ack, den munnen, hur log den ej vid de fattigas fröjd!

Ack, den handen, som snart för alltid skall domua i döden,
huru räckte den ej åt de lidande tröst!

Böj ditt hufvud och bed! Re'n dödens skuggor sig sänka.

Dödens? Ja väl. Men ur dem bryter det eviga ljus.

Se, hur de bleknande dragen förklarade stråla, ögat tindrar af fröjd, icke åt jorden beskärd!
Händerna sträckas i längtan dit upp, där änglarne sjunga

jublande hälsningshymn åt jordlivets tröttade barn.

Och med en stilla suck den frigjorda anden sig svingar
hän öfver nattlig sky, hän mot allfaders tron.

Böj ditt hufvud och bed! Högtidlig är midnattens timma,
sorg bor i konungasal — Eugenie finnes ej mer.

* * *

Brusa din sorghymn, o vaknande våg, mot gutniska stränder, susa du ljummande vind, klagande, öfver vår bygd!

Ack, hon är icke mer, hon som vi älskat och vördat,
hon som lefvat bland oss, delande glädje och sorg.

Tanken fattar ej än hvad allt med henne vi mistat,
frnstedottern så blid, värnlöses ömmande vän.

Gråt, du gamla, o gråt det varma, stannade hjärtat!

Gråt, du unga, din vän, ädel, försakande, mild!
Böj dig i sorg, o Gotland, hon kommer ej åter,
Djupt i vårt hjärta ändock minnet för alltid är gömdt.

SEXTONDE KAPITLET.

Kerstin hade haft lugna och fridfulla år. De voro nu slut, och hon måste åter kasta sig in i lifvets strider. Hon kände fruktan därför. Hennes erfarenheter af en skolläroarinnas lif voro ju öfvervägande mörka. Visserligen hade hon fått kraft att fatta dem såsom pröfningar af den herre, som vill luttra människan. Men ändå... ändå!

Sällan gick hennes tanke numera till Axel Filén. Hon visste, att han var gift med henne. Det hade hon sett i tidningarna. Då hon läste notisen därom, hade hon blifvit tankfull en stund, men så kunde hon åter lyfta hufvudet lugn. Nej, såret sved ej mer. Den store läkaren hade helat det med sin balsam.

Sommaren svann hän mycket fort, och snart var den tid inne, då hon skulle skiljas från häradsbörding Valdes familj, inom hvilken hon haft ett så kärt hem. Det var påkostande, och när ångbåten förde bort dem alla, stod hon gråtande kvar på stranden.

Hon var åter ensam, ensam bland alla dessa

människor, som glada och sorglösa svärmade omkring henne. Åh, hur tungt det ändå kändes att vara allena! Nej, hellre då ut i kampen igen. Icke hade hon rätt att gräva ned sina pund. Hon var ännu ung, hon kunde ännu ha många år för sig. En dag kom Anna Lugn till Kerstin.

»Du», sade hon, »lärarinneplatsen i vår annexförsamling anslogs ledig till ansöknings i går. Den skulle passa dig. Och tänk så roligt du, vi finge vara tillsammans.»

Här på denna ö! Nej, det hade Kerstin dock aldrig tänkt sig. Det var ju som att vara utkastad på en klippa i hafvet.

Hon sade detta åt Anna Lugn. Denna skratade.

»Det går öfver, kära du,» tröstade hon. »Inte får man så där på förhand antaga, att man icke kan trivas. Man får försöka att finna sig tillrätta, och jag vet af erfarenhet, att det går.»

När Kerstin närmare tänkte på saken, fann hon att Anna Lugns förslag var värdt att taga i öfvervägande. Och hur det bar sig, lämnade Kerstin in sin ansökan. Icke för att hon trodde hon skulle få platsen — det var ej mindre än aderton medsökande. Hon visste dock, att hon hade lika goda betyg som de flesta.

Genom sin väninnas bemedling fick Kerstin först af alla aflägga sitt undervisningsprof. Och det aflopp särdeles lyckligt. Kyrkoherden komplimenterade henne och sade, när hon slutat, att det skulle särdeles glädja honom, om han finge hälsa henne som socknens lärarinna.

Anna Lugn var icke överksam. Hon talade godt i hemmen för sin väninna, och när så kyrkstämman kom, där lärarinna skulle väljas, fick Kerstin, ehuru hon erhölet endast tredje förslagsrummet, nästan alla rösterna.

Hon hade då rest sin väg, till födelsestaden, som hon ännu en gång längtade att se. Men hon kände sig ej riktigt hemma där. Det hade kommit nytt folk. I skolan var nästan alldeles ny uppsättning af lärare och lärarinnor, och hennes gamla väninna var död.

Underrättelsen om platsen i Eda glädde henne därför, och hon reste genast till Stockholm för att fortsätta färdan till sin nya verkningskrets.

När hon på middagen skyndade öfver Norrebro

ned till vinterångaren, väcktes hennes uppmärksamhet genom ljudet af en röst, som föreföll henne bekant. Hon spratt till och hejdade sina steg.

Framför sig såg hon ett par gående arm i arm. Damen var lång och gänglig. Hon kände igen gången. Det var ju fröken Thorell... nej... fru...

Han var alltså — Axel Filén. Hvad han hade blifvit väldig och välmående, och hur skorrande hans röst lät!

»Fy, Kerstin, hvad du är stygg!» sade hon till sig själf.

Men hon gick icke förbi dem. Hon vände om ett stycke, till dess de kommit ur sikte.

Sedan fick hon nästan springa ner till båten. När den starka ångaren sakta gled utför strömmen mellan de kalnade stränderna, när skärgården begynte blifva allt kargare, och när ångaren slutligen i sena aftonen passerade fyren, stod Kerstin kvar på däck och lät ögat dröja vid dess blinkande röda och hvita sken.

Då var det som om hon för alltid lämnat allt det gamla bakom sig. Det var icke med saknad, men en suck steg ändå ur hennes bröst.

Hon kunde ej hjälpa det.

Så vände hon sig från detta, som svann allt mer. Framför henne låg hafvet, det underligt stora hafvet i månglans. Ingen strand, blott himmel och vatteu, vatten och himmel. Och det var henne, som om hennes framtid vore ens med detta. Okändt! Hon fruktade dock icke. Här befann hon sig på en säker mänsklig farkost, som dock förde henne till den strand, som skulle gärda om hennes jordiska hem. Och hennes själ, ja, den bars också af en säker, himmelsk farkost, som inga stormar kunde bringa i kvaf, utan som trygg skulle föra henne genom lifvets brusande ocean till människoandens rätta hem.

Och hon knäppte sina händer och stammade en bön till honom, som ledt hennes fjät hittills. Han skulle och hidanefter hjälpa Kerstin Sangvin.

Slut.


Från Iduns läsekrets.

Ett tack till Wiola från de blindade.

För någon tid sedan sågs här i tidningen en förfrågan om bästa och nyttigaste sysselsättning på lediga stunder. Af de många svaren härpå, fäste vi oss särskildt vid ett, emedan det rörde oss. Det var Wiolas uppmaning till de rådvilla att till braillesk punktskrift kopiera goda böcker. Flere hafva och följt rådet. Vi frambära här till den varmhjärtade rådgifvarinnan vårt innerliga tack. Svårligen kunna de seende, som äga behindrad tillgång till litteraturens skatter, sätta sig in i, hvad det vill säga att vara nära nog alldeles utestängd därifrån. Det är så mycket svårare, som många af oss ända till passion älska läsning. Det var därför med största glädje vi hälsade det bibliotek, som på fröken Amy Segerstedts initiativ af Föreningen för Blindskrift bildades i slutet af föregående år, och hvilket bibliotek genom välvilliga bidrag från allmänheten ständigt tillväxer.

De, som verka för nämnda bibliotek, skola främst vara föremål för vår tacksamhet.

Ett stort antal medlemmar af De Blindas Förening.



Innehållsfor-teckning.

Vilhelmina Lundell (med porträtt); af K. M. — »Det draget en väg långt bort i världen»; poem af Axel Karlfeldt. — Kvinnan som matematiker. — Ungkarl; skiss för Idun af A. W.-ff. — I hushålls-spenningsfrågan: Femtonhundrakronor-strecket. II. — Ut! Ett sommarbref från fröken Eva. — Spaniska flickor; tecknad för Idun af C. H. E. R.-y. (Slut.) — Elpis Melena, »Kretas välgörarinna»; af Cecilia Bååth-Holmberg. (Forts.) — Ytterligare några ord om fotvandringar; af En medlem af Svenska Turistföreningen. — Ur notisboken. — Teater och musik. — En lärarinns roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af Algot Sandberg. (Slut.) — Från Iduns läsekrets. — Tidningsförfr.

CAKES fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta speciehandlare i huvudstaden.

C. W. SCHEUMACHER Kgl. Hofleverantör — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

SPISBRÖD, många sorter. Förändras öfver hela riket. Begär priskurant!

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Rätt mycket genom mig man ser, såväl natur som konst och annat mer. Ibland är jag så klar som vattnets spegel, än åter smutsig — undantag från regel, men flitigt då jag putsas för att så en tid igen till trefnad vara få. Egentligen man enkel mig må kalla, men dubbelt ha ni också sett mig alla.

Af elfva delar, som jag har, man ett och annat smått ju tar. Ett träd, en del däraf, och färg därpå. Vid högtider, hvad fås med socker på? Till hvad bär vägen uti alla skiften? Hvad gjorde makan väl vid öppna griften?

Hur flickan nämns på mängen ort. Hvad bör den få, som arbete har gjort? En prydnad, som plär smycka lærdas panna.

Hur gjorde han, som kyssen tog från Anna?

Och hur värderar han väl den han får?

Hur ser hon ut, där rodnande hon står?

En fot så len, men som också kan såra.

Hvad sägs, som utan mening, dock kan dära?

En vanlig krydda, och ett djur, som föga stillsamt är till sin natur. Ett dito trögt; två fiskar små, att fjälla.

Ett väderstreck; en blomma; tärekälla.

Hvad gjorde vattnet, när det var så kallt?

Hvad täckte jorden nästan öfverallt?

Hvad nämnes den, som sig har svårt att böja? Och nu med frågor vi ej längre dröja. A. B.—z.

Anagram.

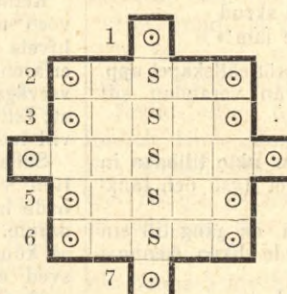
1. Den stad, som uti forna da'r all världens härskarinna var, det första är, vi taga.

2. Sätt främst dess sista bokstaf — då en egenskap vid träffa på, som plägar oss behaga.

3. Det första ordet kasta om: vi få ett litet väsen, som regerat har i alla tider.

4. Ja, nu till slut på gatan lider! En furste finn i Österland, som många böcker stack i brand!

Ifyllningsgåta.



1) Konsonant, 2) verb i imperativ form, 3) verb, 4) dömande myndighet, 5) svenskt släktnamn, 6) verb, 7) konsonant.

Äro orden funna, bilda de bokstäfver, som komma i de punkterade fälten, namnet på ett landskap.

Medelpunktgåta.

VIII	I	II
7	2	3
12	6	13
14	12	10
5	11	1
	10 7 10	
3	18 6 12 10 1	10 9 14 7 4
	6 10 10	
5	8	15
17	16	8
10	18	7
1	6	5
VI	V	IV

Sätt en bokstaf i stället för hvarje tal, så bilda dessa bokstäfver, lästa från den yttersta kanten af hvarje rad till medelpunkten, 8 ord, hvilka alla sluta på samma bokstaf (1).

Orden äro: I) mansnamn, II) folkstam, III) mansnamn, IV) hamnstad i Afrika, V) svensk läroboksförfattare, VI) titel, VII) afgudar, VIII) flod i norra Tyskland.

Äro alla orden riktigt funna, så bilda de yttersta bokstäfverna, lästa i de romerska siffrornas ordning, namnet på en af Europas regenter, efter hvilken medelpunktens bokstaf sättes.

Louise.

Lösningar.

Logogryfen: Blomsterringen; Lot, ting, rest, bom, borrh, Bingen, ring, tro, sting, bister, mor, lingon, mos, moster, biet, Rom, ros, ris, Tor, sotig, gro, moln, ren, Torgils, snigel, Sem, om, stor, blom, ro, bo, nomen, ormen, lo, bot, sot, liter, ort, siren, rotgel, orre, lom, mes, sorgen, termer, Sergel, rim, reson, Milton, Erin, rost, Egil, Bern, nog.

Charaden: Furstendömen.

Triangelgatan: Lur, lus, sur.

Trekanten: Romeo, Omar, maj, er.

Fyrkantgatan:

A	S	T	E	R
S	V	A	L	A
T	A	R	I	K
E	L	I	S	E
R	A	K	E	T

